

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De mortificatione propriæ voluntatis. Cap. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

XI. Hominibus placere aut displicere, pro nihilo ducito.

XII. Corpus castigato, sensus cohibeto, & passionibus, ut postea dicemus, acriter imperato.

XIII. Affectum erga honores, erga res, quibus vteris, erga propinquos & amicos, & erga omnem rem creatam, si immoderatus sit, & non propter Deum acceptus, animose comprimito.

XIV. Occupationes pias & bonas, non sine spiritus libertate suscipito.

XV. Cor omni amaritudine liberum, & spiritus caelestis suavitate repletum, in adversis successibus habere curato.

Ex hisque omnibus videbis, amoris proprii abnegationem quacumque immortificatione impedi, & quacumque nostri mortificatione iuvari.

De mortificatione propriae voluntatis.

CAPVT VII.

BELLO iam adversus proprium amorem exposito, sequitur ut de propriae voluntatis impugnatione tractemus, quae proprio amori ita adheret, ut nunquam ab illo tanquam ab indivisibili socio se permittat separari: necesseque sit utrumque hoc bellum simul inire, ne labor assumptus capito priuetur effectu. Voluntas autem propria dicitur, quae ita nostra est, ut in eo, quod volumus, non sit Deo proximiisque communis. Ut si ego velim dormire, aut vigilare, quo tempore non est secundum diuinam voluntatem, quod vigilem, & ordinis instituta, iussiones Praelatorum, & consensus fratrum, tunc vigilandum esse non censent, id dicitur fieri ex propria voluntate. Ita quidem propria voluntas exposita est a Bernardo, cuius haec sunt verba:

Voluntatem dico propriam, quae non est communis cum Deo & hominibus, sed nostra tantum: quando, quod volumus, non ad honorem Dei, non ad utilitatem fratrum, sed propter nosmetipsos facimus, non intendentes placere Deo, & prodesse fratribus, sed satisfacere propriis motibus animorum. Et Anselmus in idem conspirat, licet aliis verbis sit usus. Propria voluntas est, inquit, quae Dei voluntatem sibi aduocatum habere non potest: ut si quaeratur, cur hoc aut illud velit, respondere veraciter non valet, quia & Deus vult, ut hoc velit. Sic illi. Ut autem exquisitior habeatur propriae voluntatis notitia, obseruandum est, eam aliquando reperiri in substantia eius, quod volumus, aliquando vero solum in his, quae insunt rei, quam peroptamus. Si enim velis in die ieiunij manducare, acceptio tibi ex propria voluntate est, quia nec Deus nec Ecclesia volunt, ut illo die, more aliorum dierum, comedas, sed vetitis tibi abstineas. At si velis orare, non tamen tempore aut modo, quo est oratio fundenda, res quidem volita, nempe oratio, non ex propria voluntate est; quam Deus vult a te fundi; sed modus ac orandi ratio est ex propria voluntate, quia Deus non vult, ut distractus & tepidus ores, aut in tempus importunum praestantissimam occupationem reicias.

Si aggredieremur omnes causas abnegandae propriae voluntatis exponere, prolixum satis cuderemus tractatum, & magnum tedium ingeneremus lectori. Aliquas ergo scribendas eligamus, quae serio considerate huius abnegationis necessitate satis efficaciter persuadent. Ac primum, quid duo patres de propria voluntate dicant, au diamus; tanta enim eius ingemnant probra, ut vel hoc solo esset omnimodis detestanda.

A standu. Dicitu Laurenti Iustiniene, Patriarcha Beatiissime, & magister rerum spiritualium clarissime, de propria voluntate quid sentias. Grauiissimum, inquit, a se onus reicit, qui suam repulit voluntatem. Propria voluntas Deo semper inimicatur. Dominari toto posse conatur; rationis iudicium extorquet, suo faciens arbitrio militare. Non maioribus acquiescit, non reueretur, non obtemperat, nulli subesse potest: nec commoditate flectitur, nec minis humiliatur, semper procaax est, estranata in locutione, in composita in moribus, inordinata in affectionibus, ignara sui, & a proximi dilectione aliena. O malum detestabile, o antiqua nequitia, quantum praueales! Quantum dominaris! Per te Angelorum ruina facta est, & caelorum agmina minorata: per te deliciarum paradisus homine orbatus est, & humanum genus innumeris cladibus sauciatur. Te suadete corrui Adam, & innocentiae stola nudatus est. A te dominandi ambitio & a Deo apostatandi sumpsere principium. Tu cognatorum amorem scindis, & coniugum diuortia facis. Tu amicitiarum iura violas, & domesticorum vota dissoluis. Tu cunctum perturbas orbem, & plurimis repleas flagitiis. Tu bellorum discordias generas. Tu pacem fugas, & odiorum venena disseminas. Tu infernum ditas, & gehennalibus flammis fomentum subministras. In caelo praualuisti, & in hoc saeculo pinciparis. Et tu Bernarde de propria voluntate quid cogitas? Porro, inquit, voluntas propria quo furore Dominum maiestatis impugnet, audiant, & timeant serui propriae voluntatis. Primum namque seipsam substrahit, & subiicit eius dominari, cui, tanquam auctori, seruire iure debuerat, dum efficitur sua. Sed nunquid contenta erit hac iniuria? Addit adhuc, & quod in se est, omnia quoque, quae Dei sunt, tollit, & diripit. Quem enim modum sibi ponit humana cupiditas? Nonne qui per usuram acquirit pecuniam modicam, similiter mundum conatur vniversum lucrari, si non deesset possibilitas, si suppeteret voluntati facultas? Dico fiducialiter, nemini, qui sit in propria voluntate, posset vniversus mundus sufficere. Sed vitanam vel rebus istis esset contenta, ne in ipsum (horribile dictu) desuisset auctorem. Nunc autem & ipsum (quantum in ipsa est) Deum perimit voluntas propria. Omnino enim veller, Deum peccata sua aut vindicare non posse, aut nolle, aut ea nescire. Vult ergo eum non esse Deum, quae quantum in ipsa est, vult eum, aut impotentem, aut iniustum esse, aut insipientem. Crudelis plane & omnino execranda malicia, quae Dei potentiam, iustitiam, sapientiam petere desiderat. Haec est crudelis bestia, fera pessima, rapacissima lupa, & laena saeuissima. Haec est immundissima lepra animi, propter quam in Iordane mergi oporteat, & imitari eum, qui non venit facere voluntatem suam. Unde & in passione: Non mea, inquit, voluntas, sed tua fiat. Haec tenus Bernardus. Ista certe satis sufficerent ad propriam in omnibus deponendam voluntatem, cuius iugum importabile, cuius fructus, omne flagitium, cuius opus, inferni repletio, cuius conatus, aduersus Deum, bellum, & defectio iudicata sunt. Sed nos pauca quaedam ex aliis patribus adiciemus, quae clarus exposita, huius eximij mali damnum ostendant.

E Duae nobis vitae contingunt, satis natura distitae actionibusque contrariae. Altera, qua in nobis ipsis, in regione scilicet sterilissima, & obscurissima viuimus: altera, qua in Deo, in cumulo nepe omnium bonorum, habitamus. Ista vita ex communi, Deo & nobis, voluntate oritur, qua quod ipse vult, volumus,

Laurent. Iust. de as. scriptis. moralis. c. 7.

Bern. ser. 3. de resurrectione.

Bern. ser. 3. de Resurrectione.

Ansel. li. de similitudinibus. c. 6.

& eius æquissimo velle formamur: Illa verò ex propria voluntate progreditur, qua à diuina voluntate, ab origine scilicet omnium bonorum, auerimur. In illo enim viuimus, cuius amore & actionibus distinguimur: atque adeò vita nostra in nobis est, si propriæ voluntatis operibus occupamur. Quid autem miserius, quam hominem in seipso viuere, & per desertum suæ pusillitatis errare, qui potuit secundum uocationem suam in Deo omniam deliciarum auctore quiescere? Non sic sanctus Dauid, qui seipsum deseruit, & suam uoluntatem pessunde dir, ut non in se, sed in Deo vitam haberet. Quia inflammatum, inquit, est cor meum, & renes mei commutati sunt; & ego ad nihilum redactus sum, & nesciui. Ut iumentum factus sum apud te, & ego semper tecum.] Cor, inquam, meum, ò Domine, non propria voluntate frige feci, sed charitate ac tuæ voluntatis implerione succendi: affectus carnis in affectus spiritus commutauit: ad nihilum me per omnimodam abnegationem redege, & ut vilem abiectumque contempserim; & ac si essem iumentum rationis expertus, uelle meum exui, & aliorum ductui me permisit, ut tecum essem, id est, ut semper in te, per te, & secundum te uiuerem. Nec solum homo per propriam uoluntatem extra Deum uiuit, uerum & (quantum potest) eius dominio se eximit, & aduersus eum rebellare conuincitur. Solius namque Dei est propriam habere uoluntatem, qui cum sit dominus omnium, nullum supra se, cuius uoluntatem sequatur, agnoscit. Qui dicit per Isaiam: Consilium meum stabit, & omnis uoluntas mea fiet.] Homo uero, dum propria uoluntate regitur, à diuina uoluntate se subtrahit, cui subdi debuerat, & quasi iubendi potestatem à Domino aufert. Vnde Anselmus: Cum homo uult aliquid per propriam uoluntatem, Deo aufert quasi suam coronam. Sicut enim corona soli regi competit; sic propria uoluntas soli Deo. Et sicut regem aliquem inhonoraret, qui suam coronam ei auferreret; sic homo inhonorat Deum, qui aufert ei propriæ uoluntatis priuilegium.] Sic ille. Quid nequius potuit de propria uoluntate excogitari? Et quidem merito, qui tam iniquus est, ut Domino coronam surripiat, fidelium seruorum mercede priuatur. Nec in hac uita nec in futura centuplum recipiet, quod omnia deserentibus promissum est. Non enim præmium meretur, qui loculos habet, si non pecuniæ, at propriæ uoluntatis; qui peior quam Ananias, non quamcumque sui partem, sed potiorem ac pretiosior sibi reseruauit: qui similis Lucifero, quantum ad se attinuit, in throno Dei, nempe in desiderio uiuendi, pro more suo magna temeritate confedit.

Ei sanè, qui omnia exteriora reliquit, propria tamen uoluntate retenta, parum aut nihil proderit labor, quo à se minora abiicit, & maiora retinuit. Immodè dignus erit ultione dirissima, qui tam pro cax est, ut Deo uilia quæque offerat, & holocaustum pingue propriæ uoluntatis sibi, tanquam idolo, consecrare non timeat. Vide quam ægrè ferat Dominus istam audaciam. Pepercit, inquit, Saül, & populus, Agag, & optimis gregibus ouium, & armentorum, & uestibus, & arietibus, & uniuersis, quæ pulchra erant; nec uoluerunt disperdere ea: quicquid uero uile fuit & reprobum, hoc demoliti sunt.] Hæc fecit Saül; & Dominus quid intulit? Pœnitet me, quòd constituerim Saül regem: quia dereliquit me, & uerba mea opere non impleuit.] De transgressione uoluntatis suæ Dominus, & de propria uoluntate à Saule impleta conuenitur: quam regni ablatione & indigna bûda à se reiectione multauit. An tu amator propriæ

Psal. 72. 21.

Isa. 46. 10.

Ansel. li. de similit. c. 8.

Matt. 10.

Act. 5.

1. Reg. 15. 9.

Ibid. 11.

A uoluntatis, qui eadem facis, confimilem pœnam non times? Et quomodo, inquis, hoc facio? Certè nullus à Domino ad pugandum cum diabolo, & ad uincendum mundum euocatus, argentum, & aurum, & reliqua exteriora, uilia nempe & reprobata, id est, contemptibilia dimisit: uoluntati autem tuæ parcis, quæ gregibus ouium & armentorum præstat, & pretiosioribus & pulchrioribus pretiosior & pulchrior existit: quomodo non opere cum impio Saule consentis? Dicit ergo Dominus, & uita tua satis ostendit, quia ita dicit: Pœnitet me, quòd hunc religiosum constituerim. Si enim Deus (quod certissimum est) pœnitentia non tangitur, sed dicitur pœnitere, quoniam exterioris destruit, quod antea confecerat: quis non uideat, eum quasi in tua uocatione pœnituisse, qui te habitum quidem uirtutis religiosum, sed uita mundanum ac dyuicolum esse permittit? Doceat ergo te Leo Papa, quam ratione uiliorum demolitio, id est, exteriorum abiectione, erit Domino grata & accepta. Ut mens rationalis, inquit, salubriter exteriora castiget, debet etiam propria exercere ieiunia: quia non solum carnis desideria, sed etiam animi cupiditatibus conuenit repugnare, dicente scriptura: Post concupiscentias tuas non eas, & à uoluntate tua mala auertere.] Ieiunans ergo, ab iis quæ caro appetit, ieiunet, & ab iis quæ malè interior substantia concupiscit. Pessimus enim animæ est cibus, uelle quod non licet, & noxia cordis delectatio est, quæ aut turpi lucro pascitur, aut superbia extollitur, aut adulatione lætatur.] Hæc ille. Et uerè talis esse debet nostra abnegatio, qua externa relinquimus; si enim propriæ uoluntatis abnegatione, tanquam anima, non informetur, nunquam nos faciet habitatione primi parentis extorres. Petrus iam ab exterioribus ieiunauerat, quando uictrisa reliquerat, nolebat tamen à propria uoluntate ieiunare, & lotionem pedum suorum de manu humilis magistri suscipere. Sed à Domino quid audit? Si non lauro te, non habebis partem mecum.] Hoc ipso significans, non sufficisse Petro, omnia reliquisse, si non in omnibus diuinæ se uoluntati subieciisset, & propriam uoluntatem abnegasset. Idem itaque in nobis requiritur: quia exteriorum dimissio & uoluntatis propriæ retentio, est quasi donum decurtatum & holocaustum rapinâ diminutum, quod odio haberi à Domino, Isaias manifestè pronuntiat. Ego Dominus, ait, diligens iudicium, & odio habens rapinam in holocausto.] Tu uero si propriam retineas uoluntatem, iudicium negligis; quia quod est Deo debitum, negas; & rapinam in holocausto complecteris, quia uoluntatem tuam cum reliquis Deo consecrandam suffuraris. Sed audi quod sequitur: Et dabo opus eorum, retribuam eis. Quòd si opus sacrificij tui redditur ob rapinam propriæ uoluntatis ingratum, est cur pœnam timeas, non cur retributionem expectes.

Ne ergo merita nostrorum laborum perdamus, uoluntas propria abiicienda est, quam insipientes in consortem admisimus. Accipiamus ex ore Sechenize uerba, quæ dixit Esdræ, ac nobis ipsis applicemus: Si est pœnitentia in Israel super hoc, percutiamus frædas cum Domino Deo nostro, ut proiciamus uniuersas uxores, & eos qui de his nati sunt, iuxta uoluntatem Domini, & eorum qui timent præceptum Domini: secundum legem fiat.] O salutare consiliu, quod ab hoc uirto Dei populo propositum est, sed & præceptu legis est, quæ ait: Ne faciamus uoluntates nostras in die sancto Domini, id est, in tempore nobis ad uindictam prærogato! O adhortatio hilariter suscipienda, qua Domino fræderamur, eiusque uoluntate implemus, &

Leo Papa ser. 9. de ieiunio. 7. mensi.

Ecclesi. 18. 30.

Joan. 13. 8.

Isa. 61. 8.

1. Esdra. 10. 2. 3.

Isaia 58. 13.

timentes Dominum actione sequimur. Ut scilicet unusquisque suam voluntatem reiciat, quam adversus legem faciens in coniugium admittit, & filios ex ea susceptos, id est, vana & inutilia desideria, relinquit; non quidem ut solus aut sterilis maneat, sed ut diuine copuletur voluntati, ex qua filios amabilissimos, nempe merita eterna vite, suscipiat. Annon scriptum est in Ecclesiastico: Commorari draconis & leoni placebit, quam habitare cum muliere nequam? Sed quae mulier propria voluntate nequior? siquidem dum eam nobis adiungimus, peccatorum & imperfectionum innumerabilium onere premimur. Verè sicut bovm iugum, quod mouetur, id est, pra laxitate concutitur, & agitur: ita & mulier nequam: qui tenet illam, quasi qui apprehendit scorpionem. Talis est propria voluntas, cum nonnquam homo, veluti mala coniugi, foederatur, quae totam domum interiorem turbat, hominibus & Deo repugnat, & eam amplectentem quasi veneno contaminat. Haec, quae primo aspectu libertatem sapit, & hominem videtur facere sui iuris, si intius inspicatur, magis premit iugo importabili, quod, qui non vult perire, debet excutere. Optime namque dixit Bernardus: Tunc dixerim, quemque sibi fecisse suam legem; quando communi & aeterna legi propriam praetulit voluntatem, permens utique volens suam imitari creatorem: ut sicut ipse sibi lex sui iuris est, ita is quoque seipsum reget, & legem sibi faceret voluntatem; graue utique & importabile iugum super omnes filios Adam, heu inclmans & incuruans ceruices nostras, adeo ut vita nostra inferno appropinquaret! Hec ille. Qui & addit, de hoc iugo sanctum Iob fuisse loquutum, cum dixit: Et factus sum mihi iugum ipsi grauis. Ille enim seipsum grauat, qui iugum propriae voluntatis excutere & ablegare non curat.

Et nos quidem cum saeculo valedixerimus, onera eorum reliquimus, quae in itinere retardabant, quare igitur propriam voluntatem retinebimus, quae in immentum plus onerat, & ne in perfectionem pergamus, ad terrena quaeque & ad quamplurimas imperfectiones inclinamus? Nam & patres antiqui, rerum spiritualium peritissimi, impossibile pronuntiabant, quemquam posse affectus & vitia sua vincere, nisi propriam voluntatem antea vicisset. Vnde & Cassianus ait: Semotis haec erit sollicitudo & eruditio principalis, per quam iunior introductus, ascendere consequenter etiam culmina perfectionis summa praualeat, ut doceat eum primitus suas vincere voluntates, quem studiosè in his ac diligenter exercens, haec illi semper imperare erubuit, quae senserit animo eius esse contraria. Multis siquidem experimentis edocti tradunt, monachum, & maxime iuniores, ne voluptatem quidem concupiscentiae suae refranare posse, nisi prius mortificare per obedientiam suas didicerit voluntates. Ideoque pronunciant, nullatenus praualeat, vel iram, vel tristitiam, vel spiritum fornicationis extinguere: sed ne humilitatem cordis veram, nec cum fratribus unitatem perpetuam, nec firmam diuturnamque retinere posse concordiam, sed nec in cenobio quidem diutius perdurare eum, qui prius voluntates suas non didicerit superare. O quantum haec rem hic sanctus pater exaggerat! Ete vera non exaggerat, quia licet sine propriae voluntatis victoria, in cenobio quantum ad vitam communem perduremus, at quantum ad propositum assequenda perfectionis, quae sine hac victoria non apprehenditur, minime perduramus. Intellegamus ex verbis Abbatis Pynuphij, quem idem Cassianus alibi adducit, qualenam sit nostra professio: Eo, inquit, habitu atque

A figura, qua pro nobis in patibulo fuit ille suspensus, id est, Christus, nos quoque necesse est in hac vita degerere; ut scilicet secundum David affligentes timore Domini carnes nostras, vniuersas voluntates nostras, ac desideria, non nostrae concupiscentiae feruentia, sed mortificationi eius habeamus affixa. Si haec est substantia vitae nostrae, quis propriam voluntatem non abnegans, putat se ut verum religiosum in cenobio permanere? Quis non fatebitur, se, tereto habitu, milites suam professionem receisse, & ad saecularem vitam (quae propria voluntate communiter regitur) remeasse? Quis, Christum, omnium religiosorum parentem optimum, non imitetur, dicentem: Verumtamen non mea voluntas, sed tua fiat? Quis, cum filius Dei adoptione ipso opere non ostendat, se ad vitam spiritualem venisse, non ut faceret voluntatem suam, sed voluntatem Patris, qui in caelis est? Profecto pauci sunt, qui non faciant vias suas, & non inueniatur voluntas eorum, ut loquantur sermonem, quae proprium velle oleat, & spiritum alium viroque aures offendat. Iam ergo hanc bestiam, proprii amoris germanam sororem, ac omnium nostrorum malorum fontem, abnegate conemus, quia nihil proderit sic carere, id est, vitia, quae ex propria voluntate manant, si ipsam vitiorum originem non curemus obturare.

In quibus propria voluntas est mortificanda.
CAPVT VIII.

NUNC ad opus procedendum est, & docendum, in quibus rebus ac quomodo abneganda sit propria voluntas. Haec enim abnegatio, tum nobis vitissima est, tum Deo gratissima. Nobis quidem vitissima est, nam voluntas est velut caput totius corporis actionum nostrarum: quare dum caput ad caelestia leuamus, & secundum legem spiritus regimus, omnes alias actiones nostrae vitae componimus. Deo autem noscitur esse gratissima, quoniam per hanc abnegationem, non fructus tantum ei, sed arborem ac ipsam radicem arboris damus, & non tantum milites a recto deficientes, scilicet inferiores vires nostras, sed regem, hos milites sollicitantem, ipsi submittimus. Excelso excellentior est alius, ait Salomon, & super hos quoque eminentiores sunt alij, & insuper vniuersa terra rex imperat feruienti. Exponat Ricardus Victorinus, quisnam sit iste rex, qui omnibus imperat: Est, inquit, liberum hominis arbitrium, quia omnia corporis membra ei ad nutum deseruiunt: & appetitus, si aliquando rebellet, potest ab actu refranare, & refranatos graui uisione percutere, & eorum audaciam forti castigatione frangere & emollire. Inobstentem igitur quam ratione rex hic interioris reipublicae nostrae, Deo sit subiciendus, & ab omni, quod non deceat, auocandus.

Quaeris itaque a me, in quibus propria voluntas abneganda sit? Vno verbo dico: In omnibus est abneganda, tum externis, tum internis, tum temporalibus, tum spiritualibus, ita ut nihil propter nos ipsos, aut propter nostram voluntatem explendam, aut cupimus, aut faciamus. Ut enim inquit Basilus, quicquid ex propria voluntate concupiscitur, id alienum est pietatis cultoribus. Et sapienti ita loquitur, quia cultores pietatis, quae tales sunt, non possunt a diuina voluntate se iungi, a qua sine dubio discordant, si a propria voluntate regantur. Et alio loco idem Basilus ait: Veritas propria voluntate arbitrione, alienum est a recta ratione. Et rursus alibi: Quicquid quisque ex propria

Ecc. 25. 23.

Ecc. 26. 10.

Bern. de diligendo Deo, ad finem.

Iob 7. 20.

Cassian. lib. 4. de institut. c. 8.

Cassian. lib. 6. 34.

Psal. 118. 120.

Luce. 22. 42.

1. Cor. 13. 3.

Eccl. 5. 7.

Ricard. de statu interioris hom. c. 6.

Basil. in reg. breui. ad inter. 74.

1. Cor. 12. 3.